

วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการผลิตและยกระดับมาตรฐานของครู เพื่อให้มีปริมาณและคุณภาพสูงนั้น สถาบันวิชาการศึกษาเห็นว่า คุณภาพเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะถ้าผลิตครูที่ไม่มีคุณภาพ ออกไปทำการสอน ย่อมมีผลเกิดแก่เยาวชนของชาติอย่างใหญ่หลวง ดังนั้น สถาบันวิชาการศึกษาจึงควรตรวจสอบคุณภาพและผลผลิตของตนอยู่เสมอ โดยอาศัยเทคนิคการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของโปรแกรมการศึกษา ในการผลิตครู และผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อผลิตบัณฑิต ที่มีคุณภาพสูงขึ้น

การติดตามผล เป็นการสอบถามเกี่ยวกับโปรแกรมการ เรียนการสอนของ สถาบันการศึกษา ภายหลังจากที่นักศึกษาได้สิ้นสุดประสบการณ์ในโรงเรียนของเขา และ การติดตามผลยังเป็นเทคนิคสำหรับประเมินความเหมาะสม และความเพียงพอของ โปรแกรมการ เรียนการสอน ทั้งขณะที่ยังอยู่ในกระบวนการ และภายหลังจากสิ้นสุดกระบวนการแล้ว¹

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Stoops and Wahlquist, A Basic Test for Guidance Workers.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2508 อัจฉรา อาชาสันติสุข¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคติของ อาจารย์ใหญ่และนักเรียนที่มีต่องานครูผู้ศึกษาศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลปรากฏว่าอาจารย์ใหญ่ส่วนมากเห็นว่า ครูที่สำเร็จจากคณะครุศาสตร์ และนำการสอนอยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตพระนครธนบุรี อยู่ในเกณฑ์ดีทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการและด้านปกครอง แต่ครูที่สำเร็จจากคณะครุศาสตร์หลักสูตร 2 ปี ปฏิบัติงานเป็นที่พอใจของอาจารย์ใหญ่มากกว่าครูที่สำเร็จจากคณะครุศาสตร์หลักสูตร 4 ปี ส่วนนักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ครูที่สำเร็จจากคณะครุศาสตร์โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า คณะควรปรับปรุงแก้ไขโครงการการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นิสิตได้เห็นคุณค่า และสามารถนำไปปฏิบัติได้ เมื่อออกไปปฏิบัติงานจะได้เป็นการส่งเสริมคุณภาพของครูที่ผลิตออกไป เพราะบัณฑิตครูจากคณะครุศาสตร์ทั้งหลักสูตร 2 ปีและ 4 ปียังมีจุดอ่อนในเรื่องความคิดริเริ่ม และการเป็นผู้นำคานมนุษยสัมพันธ์ คานเนื้อหาและวิธีสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์การสอน

ปี พ.ศ. 2511 บุญจิตต์ ณ ลำเสียง² ได้ทำการสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510 ใน 4 สถาบัน คือ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน และวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน ผลปรากฏว่า บัณฑิตเกือบทั้งหมดมีอาชีพครู เพราะเห็นว่ามีหลักประกันมั่นคงและรักการสอน ส่วนใหญ่ต้องการยึดเป็นอาชีพตลอดไป โดย

¹ อัจฉรา อาชาสันติสุข, "ทัศนคติของอาจารย์ใหญ่และนักเรียนที่มีต่องานของครูผู้ศึกษาศาสตร์บัณฑิต" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), หน้า 64.

² บุญจิตต์ ณ ลำเสียง, "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512), หน้า 76 - 77.

สอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง ในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษาและภาษาไทย มากกว่าหมวดวิชาอื่น ๆ บัณฑิตมีปัญหारेื่อ การปรับตัวเป็น อุปสรรคสำคัญในการทำงานและเห็นว่าการจัดหลักสูตร การบริหารห้องสมุด และกิจกรรมอื่น ๆ ของสถาบันอยู่ในระดับดีพอควร แต่ส่วนใหญ่ยังเห็นว่าหลักสูตรควรได้รับการปรับปรุง โดยให้เพิ่มและลดบางวิชาลงไป

ปี พ.ศ. 2513 เสริมจิต ชูพินิจ¹ ได้สำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาวิชา บริหารการศึกษาเพื่อสำรวจว่า บัณฑิตใดทำงานด้านใดบ้าง บัณฑิตใดนำความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานเพียงใด เพื่อรวบรวมปัญหาที่บัณฑิตประสบในการปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนของ สถาบันการศึกษา ประชากรในการวิจัย ได้แก่ บัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยบัณฑิต 3 กลุ่ม คือ บัณฑิตจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบัณฑิตจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ผลการวิจัยปรากฏว่า บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทำงานด้านบริหาร และเห็นว่าการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในสาขาวิชาบริหารศึกษานั้น ส่วนมากได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานพอสมควร นอกจากการวิจัยการศึกษาเท่านั้นที่นำมาใช้น้อยมาก ทางสถาบันจัดการศึกษาได้เหมาะสมพอสมควร และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงคุณภาพและปริมาณของผู้สอน การสอนควร เน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าทฤษฎี ควรเพิ่มวิชาบางวิชาที่จำเป็นต่อการบริหารการศึกษาในปัจจุบัน ส่วนปัญหาที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงานของบัณฑิต คือ ปัญหาการบริหาร ได้แก่ ขาดแคลนกำลังคน งบประมาณ และอุปกรณ์ ปัญหารองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน นักเรียน สิ่งแวดล้อมภายนอก และเรื่องส่วนตัวตามลำดับ

¹ เสริมจิต ชูพินิจ, "การสำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 128 - 132.

ปี พ.ศ. 2514 ปราณี ภาสกรณ¹ ได้ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ และนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียมครูสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์ ผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่า บัณฑิตศึกษาศาสตร์และนิสิตฝึกสอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียมครูสังคัมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์ สอดคล้องคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉลี่ยแล้ววิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครู หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี มีคุณค่าและประโยชน์มากต่อการสอนสังคัมศึกษา อีกทั้งยังจัดเนื้อหาความรู้ได้เหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานความรู้ของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยม แต่ยังมีขอบฟัรองบางบางประการ เป็นต้นว่า การจัดเนื้อหาวิชาในบางวิชายังไม่ละเอียดเท่าที่ควร ในด้านการเรียนการสอน บางวิชามีภาคปฏิบัติน้อยเกินไป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นควยว่า อาจารย์สอนเนื้อหาความรู้ในหมวดวิชาต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนวิธีการเรียนการสอนควร เน้นให้นิสิตตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวิชาที่เรียน อาจารย์ควรทำความเข้าใจกับนิสิตถึงระเบียบวิธีการเรียนการสอน เช่น การจัดกิจกรรม การวัดผล และขอบข่ายของเนื้อหาวิชาที่จะเรียนในชั่วโมงแรกที่สอน

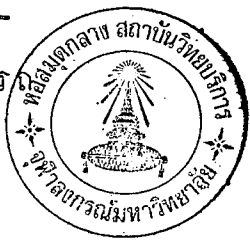
ปี พ.ศ. 2515 มารศรี ด้วสกุล² ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาบัณฑิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา

¹ปราณี ภาสกรณ, "การเตรียมครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมของคณะครุศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514), หน้า 144 - 149.

²มารศรี ด้วสกุล, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1, 6 และ 12" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาระธานมิตร, 2515), หน้า 170 - 171.

และวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 1, 6, 12 ในทัศนะของบัณฑิตและผู้อยู่บังคับบัญชาของ บัณฑิต ปรากฏว่า ผู้อยู่บังคับบัญชาและบัณฑิตประเมินค่าความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติงานในโรงเรียนหรือวิทยาลัยครูส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่อนข้างมากและ มาก เรื่องที่ผู้อยู่บังคับบัญชาและบัณฑิตเห็นว่ามีสมรรถนะน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ คือ การใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานแต่ละรายการ ปรากฏว่าบัณฑิตร้อยละ 98.20 เตรียมการสอนก่อนสอน ร้อยละ 64.54 ใคสอนวิชาที่ถนัดร้อยละ 96.80 มีการตรวจผลงานของนักเรียน ร้อยละ 34.08 มีการติดตามสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนจริง ๆ ร้อยละ 54.09 เห็นว่าผู้อยู่บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของตน และร้อยละ 70.45 ไม่เคยมี เรื่องเข้าใจผิดกับผู้อยู่บังคับบัญชา ในด้านความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษา บัณฑิตเห็นว่า ส่วนใหญ่เพียงพอแล้ว นอกจากเรื่องการศึกษาวิธีการกระตาคำ และการจัดกิจกรรมใน ห้องเรียน ส่วนประสบการณ์ที่ต้องการให้สถานศึกษาช่วยเหลือนั้น บัณฑิตเห็นว่าได้รับ ประสบการณ์ในด้านการทำและการใช้อุปกรณ์การสอนและการฝึกอบรมพิเศษไม่เพียงพอ

ปี พ.ศ. 2515 วิไลวรรณ เจริญพงษ์¹ ศึกษาถึงคุณภาพของบัณฑิตครู- ศาสตร์เกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน 6 ด้าน คือ ความรู้และความสามารถ ทางวิชาการ ความสามารถพิเศษ วิธีสอน บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ และทัศนคติต่อ อาชีพครูในทัศนะของตนเองและผู้อยู่บังคับบัญชา ปรากฏว่าบัณฑิตส่วนใหญ่สอนนักเรียน ตรงตามสาขาวิชา และสายวิชาเอกโท ในอัตราชั่วโมงที่กรมเจ้าสังกัดกำหนด ความ คิดเห็นของบัณฑิตและผู้อยู่บังคับบัญชาไม่มีความสัมพันธ์กัน เป็นเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนมากผู้อยู่บังคับบัญชาและบัณฑิตพอใจความสามารถใน การปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์ในแต่ละขอ แต่ละด้านและโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน

¹วิไลวรรณ เจริญพงษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์- มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า 44 - 47.

กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 นอกจากนี้ความสามารถด้านวิธีสอน
 เกี่ยวกับการพานักเรียนไปทัศนศึกษา และการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนที่
 ทั้งผู้บังคับบัญชาและบัณฑิตยังไม่พอใจ นอกจากนี้บัณฑิตที่สำเร็จปีการศึกษาทางก็พอใจ
 ความสามารถในการปฏิบัติงานครูไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และผู้บังคับบัญชาเห็นว่า
 บัณฑิตในแต่ละรุ่นแต่ละสายวิชา มีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ในปี พ.ศ. 2516 ยิงศักดิ์ วัตะสรนิตย์ฤกษ์¹ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงาน
 ของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานครูในโรงเรียนและ
 วิทยาลัยครู พบว่า บัณฑิตทางการศึกษาส่วนใหญ่แล้วสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสอน
 ในโรงเรียนหรือวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี และความรู้ทางด้านวิชาการศึกษาที่ตนได้รับ
 จากสถาบันเพียงพอแก่การนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชาส່วนใหญ่เห็นว่า
 บัณฑิตดังกล่าวนี้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และ
 ทั้งบุคลิกภาพอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ตัวบัณฑิตเองเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางในด้านต่าง ๆ
 อาทิเช่น ความรู้และความสามารถในการวิชาการศึกษา ความรู้และความสามารถในการวิชา
 พิเศษและวิชาสามัญ บุคลิกภาพทางอาชีพครู และความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
 ลักษณะนิสัยบางประการ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ยิงศักดิ์ วัตะสรนิตย์ฤกษ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ
 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510 - 2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัยครูในภาคการศึกษา 2 - 5" (ปริชญานิพนธ์การ
 ศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516), หน้า 165 - 173.

ปี พ.ศ. 2522 ปรีชา สัมฤทธิ์ผล¹ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2518 - 2520 สายวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ซึ่งปฏิบัติงานครูในทัศนะของตนเองและผู้นับคัมภีร์ชา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงาน ความคิดเห็นของผู้นับคัมภีร์ชา กับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 โดยเฉลี่ยแล้วผู้นับคัมภีร์ชา มีความคิดเห็นเห็นว่า บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ

สุนิตย์ แววศักดิ์² ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในคานความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถพิเศษและมนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพของการเป็นครู การสนองความต้องการของสังคม และทัศนคติต่อวิชาชีพครู พบว่า ผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในทัศนะของตนเองและผู้นับคัมภีร์ชา โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ดีและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนความรู้ความสามารถบุคลิกภาพของการเป็นครู และทัศนคติต่อวิชาชีพครูในทัศนะของตนเองอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าและผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีในทัศนะของผู้นับคัมภีร์ชาที่มีอายุราชการ และวุฒิครูต่างกันไม่แตกต่างกัน

¹ปรีชา สัมฤทธิ์ผล, "ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตทางการศึกษาปีการศึกษา 2518 - 2520 สายวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกศึกษามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 44-47.

²สุนิตย์ แววศักดิ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดูการศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 64-65.

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเสนอแนะว่าควรส่งเสริมให้ผู้สำเร็จปริญญาตรี
เหล่านี้มีความรู้ด้านธุรกิจการสารบรรณ สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มี
มนุษยสัมพันธ์ที่ดี รับผิดชอบงานของตนเองและส่วนรวมรวมทั้งคำนึงถึงการแต่ง
กาย ทรงผม และการพูดจา

ส่วนบัณฑิตที่มีความเห็นว่า ตนได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาเอก
วิชาการศึกษาและกิจกรรมเสริมหลักสูตร จากวิทยาลัยครูเพียงพอ แต่มีปัญหาในการ
ปฏิบัติงานเรื่อง ขาดอุปกรณ์การสอน ผู้ร่วมงานไม่สามัคคีกัน ผู้บริหารไม่รับฟังความ
คิดเห็นของผู้อื่น และนักเรียนไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร

ปี พ.ศ. 2523 กานดา ลือสุทธิวิบูลย์¹ ได้ติดตามผลการปฏิบัติงาน
ของมหาบัณฑิตทางการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในทัศนะของตนเอง
และผู้บังคับบัญชา ในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความสามารถ
พิเศษ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ บุคลิกภาพของนักวิจัย ทัศนคติต่อ
วิชาชีพ และมนุษยสัมพันธ์ ได้ขอค้นพบ ดังนี้

1. ผลการปฏิบัติงานทุกด้านของมหาบัณฑิตทางการวิจัยการศึกษา ในทัศนะ
ของตนเอง ระหว่างมหาบัณฑิตที่ได้เกียรตินิยม เมื่อสำเร็จปริญญาตรีกับมหาบัณฑิตที่ไม่
ได้เกียรตินิยม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($p > .05$) ยกเว้นด้านบุคลิกภาพ
ของนักวิจัย ซึ่งกลุ่มมหาบัณฑิตที่ได้เกียรตินิยมเมื่อสำเร็จปริญญาตรี เห็นว่าผลการปฏิบัติ
งานของตนอยู่ในเกณฑ์สูงมากกว่าความเห็นของกลุ่มมหาบัณฑิตที่ไม่ได้เกียรตินิยมอย่าง
มีนัยสำคัญ ($p < .05$)

¹กานดา ลือสุทธิวิบูลย์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต
ทางการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 64 - 66.

2. ผลการปฏิบัติงานทุกด้านของมหาบัณฑิตทางการวิจัยการศึกษา ในทัศนะของตนเอง ระหว่างกลุ่มมหาบัณฑิตที่มีผลการเรียนดี เมื่อสำเร็จปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิตกับกลุ่มมหาบัณฑิตที่มีผลการเรียนใช้ได้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

3. ผลการปฏิบัติงานทุกด้านของมหาบัณฑิตทางการวิจัยการศึกษา ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิทางวิจัยการศึกษา กับผู้บังคับบัญชาที่ไม่มีวุฒิทางวิจัยการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

4. ผลการปฏิบัติงานทุกด้านของมหาบัณฑิตทางการวิจัยการศึกษา ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่า ในทัศนะของมหาบัณฑิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

5. ผลการปฏิบัติงานทุกด้านของมหาบัณฑิตทางการวิจัยการศึกษา ในสาขาวิชาที่ต่างกันในทัศนะของตนเอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ยกเว้นด้านบุคลิกภาพของนักวิจัย ซึ่งมหาบัณฑิตสาขาวิจัยการศึกษา เห็นว่าผลการปฏิบัติงานของตนอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าในความเห็นของมหาบัณฑิตสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ปี ค.ศ. 1962 รีค นอร์แมน แชฟเฟอร์ (Reed Norman Schaefer) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษามหาวิทยาลัยพาร์สัน พบว่า

1. ผู้บังคับบัญชาประมาณ 93% พอใจในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาประมาณ 84% พอใจในตำแหน่งหน้าที่การงานของตน

2. ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า ควรจะเพิ่มการบริการในด้านการให้คำปรึกษาหารือ บริการด้านสุขภาพอนามัย ห้องอ่านหนังสือ ที่พักอาศัย สถานที่พักผ่อน

1

Reed Norman Schaefer, "An Evaluation of The Teacher Education Program at Parson College," Dissertation Abstracts 22 (March 1962) : 3106 A.

หย่อนใจ การประชุมพิเศษ และการบริหารค่านิสิตทัศนวิสัย

3. ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า วิทยาลัยจัดบริการห้องสมุดและบริหารจัดการงานให้ได้อย่างเพียงพอ

4. ผู้สำเร็จการศึกษาพอใจในความรู้พื้นฐานของตน โปรแกรมการสอนวิชาเอกวิชาที่ที่เหมาะสมแล้ว แต่ควรมีการฝึกหัดการใช้อุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น

5. ในการฝึกสอนควรมีการนิเทศการฝึกสอนให้มากยิ่งขึ้น และเห็นว่านิสิตอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง ควรจะมีความใกล้ชิดกันมากกว่าที่เป็นอยู่ สำหรับเวลาในการฝึกสอนควรมีเวลาฝึกสอนอย่างน้อยครั้งละภาคเรียนและควรมีฝึกเต็มวัน

ปี ค.ศ. 1976 โรเบิร์ต ลีโอนาร์ด แอปเปิล (Robert Leonard Appel) ได้วิจัยเกี่ยวกับโครงการฝึกหัดครูมัธยมของวิทยาลัยนอร์ทพาร์ก โดยศึกษาจากทัศนคติของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อครูมัธยมที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว และจากการประเมินค่าตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โครงการจัดการศึกษาวิชาสามัญเหมาะสม ผู้สำเร็จการศึกษามีศรัทธาในการสอน แต่มีข้อบกพร่องบางในด้านวิธีสอน ซึ่งวิทยาลัยควรได้เพิ่มหลักสูตรวิธีสอนเฉพาะให้มากขึ้น และเตรียมการฝึกสอนให้ดีขึ้น ปรับปรุงนิสัยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละคนให้มากขึ้นกว่าเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Robert Leonard Appel, "An Evaluation of the Secondary Teacher Education Program at North Park College Based up on a Follow-up Study and the Academic Record of the Secondary Teacher Graduates," Dissertation Abstracts 28 (October 1967):

ปี ค.ศ. 1969 ทีโอดอร์ รอดนีย์ คอสส์¹ (Theodore Rodney Kauss) ได้ศึกษาโครงการปริญญาโทของมหาวิทยาลัยนอร์เวสเทิร์น โดยศึกษาจากผู้อยู่บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผู้อยู่บังคับบัญชาและผู้สำเร็จการศึกษามีความเห็นร่วมกันว่า มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงรายวิชาเกี่ยวกับวิธีสอน ทางด้านวิชาการศึกษาคควรเน้นทางด้านปฏิบัติให้มากขึ้น
2. ผู้อยู่บังคับบัญชาส່วนมากเห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาตามโครงการนี้มีคุณภาพดี
3. ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า โครงการด้านวิชาสามัญมีประโยชน์มากกว่าด้านวิชาการศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา 80 % ประกอบอาชีพครู สรุปแล้วโครงการนี้ควรจะดำเนินการต่อไป แต่จะต้องปรับปรุงความสามารถทางการสอนในระดับมัธยมศึกษาให้มากกว่าเดิม

เอ็ดเวิร์ด แมคฟาร์แลนด์ บูธ² (Edward McFarland Booth) ได้ติดตามคุษณัฐบัณฑิต จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจอร์เจีย เพื่อสำรวจการประกอบอาชีพ และทัศนคติของคุษณัฐบัณฑิตที่มีต่อสถานศึกษาของตนเองด้วยการเก็บข้อมูลโดยการใช้นแบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏว่า คุษณัฐบัณฑิตส่วนใหญ่

---

¹Theodore Rodney Kauss, "An Evaluation of Master of Arts in Teaching Program of Teacher Education at Northwestern University," Dissertation Abstracts 29 (November-January 1968-1969) : 2136-A.

²Edward McFarland Booth, "A Follow-up Study of Alumni Who Completed Doctoral Programs in the College of Education at the University of Georgia," Dissertation Abstracts 31 (June 1971) : 6446-A.

ทำงานด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัย และพอใจในความรู้ด้านวิชาการ แต่เห็นว่า ความรู้ด้านสังคมยิ่งน้อยกว่าเท่าที่ควร พร้อมกับเสนอให้ทางมหาวิทยาลัยส่งเสริม กิจกรรมด้านนี้ให้มากขึ้น เช่น ให้มีส่วนร่วมในการทำงานกับบุคคลในสายอาชีพ เป็นต้น

วินเซนต์ เคอร์ ซังตีส¹ (Vincent De Sanctis) ได้ติดตามผลคณาภิวัตน์ทางการศึกษาจากแผนกบริหารการศึกษา และการแนะแนวแห่งมหาวิทยาลัยรัตเกอร์ส มลรัฐนิวเจอร์ซีย์ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949-1969 โดยสอบถามความคิดเห็นจากคณาภิวัตน์ และคณาภิวัตน์ ผลการวิจัยพบว่า คณาภิวัตน์ของการให้มหาวิทยาลัยสาธิตและฝึกความเป็นผู้นำ รวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับเทคนิคใหม่ ๆ ทางการศึกษา ด้วยคณาภิวัตน์ เห็นว่า ควรสนับสนุนวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการสอนระดับปริญญาเอก เช่น การสัมมนา การศึกษาปัญหาเฉพาะราย การศึกษาค้นคว้า และการฝึกงาน และเห็นว่าประสบความสำเร็จที่ได้รับระหว่างเรียนในระดับปริญญาเอกมีประโยชน์ด้านการฝึกทักษะ และด้านการดำเนินชีวิต เช่น คุ้นกับเครื่องมือและวิธีวิจัย ความเข้าใจ ขอบเขตในการบริหารงาน และมีโอกาสได้ฝึกทักษะในการบริหารงาน

การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์นั้นขึ้นอยู่กับวิธีติดตามผลที่มีหลักเกณฑ์ และวิธีการอันถูกต้อง งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พยายามทำอย่างมีหลักเกณฑ์ และคาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะได้รับการพิจารณา เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของบัณฑิตต่อไป

¹Vincent De Sanctis, "A Follow-up Study of Educational Doctoral Graduate from the Department of Educational Administration and Supervision at Rertgers University, The State University of New Jersey 1949-1969," Disstertation Abstracts 31 (January 1971) : 3203-A.